

12. Ortodoksinen kirkko

Motivointi 1: Ikonit ja ortodoksinen kotialttari

Monen ortodoksin kodissa on ikoninurkkaus.

Mitä muita uskonnollisia symboleja olet nähnyt ihmisten kodeissa?

Millainen merkitys uskonnollisilla symboleilla on kodissa?

Millainen merkitys uskonnollisilla symboleilla on kodissa?

- Ilmaistaan julkisesti henkilökohtaista tai perheen uskonnollista vakaumusta, esim. risti seinällä
- Uskonnon harjoittamisen välineitä, esim. pyhät kirjat ohjaavat rukoukseen tai mietiskelyyn
- Muistoarvo ja liittyminen perinteisiin, esim. Suojelusenkeli-taulu
- Esteettiset arvot tai symbolit liittyvät sisustustrendeihin, esim. Buddhan patsaat
- Symboleilla voidaan korostaa omaa uskonnolliseen vähemmistöyhteisön identiteettiä

Mitä ikoni-
nurkkauksessa
voi olla?

Ortodoksinen ikoninurkkaus (kotialttari)

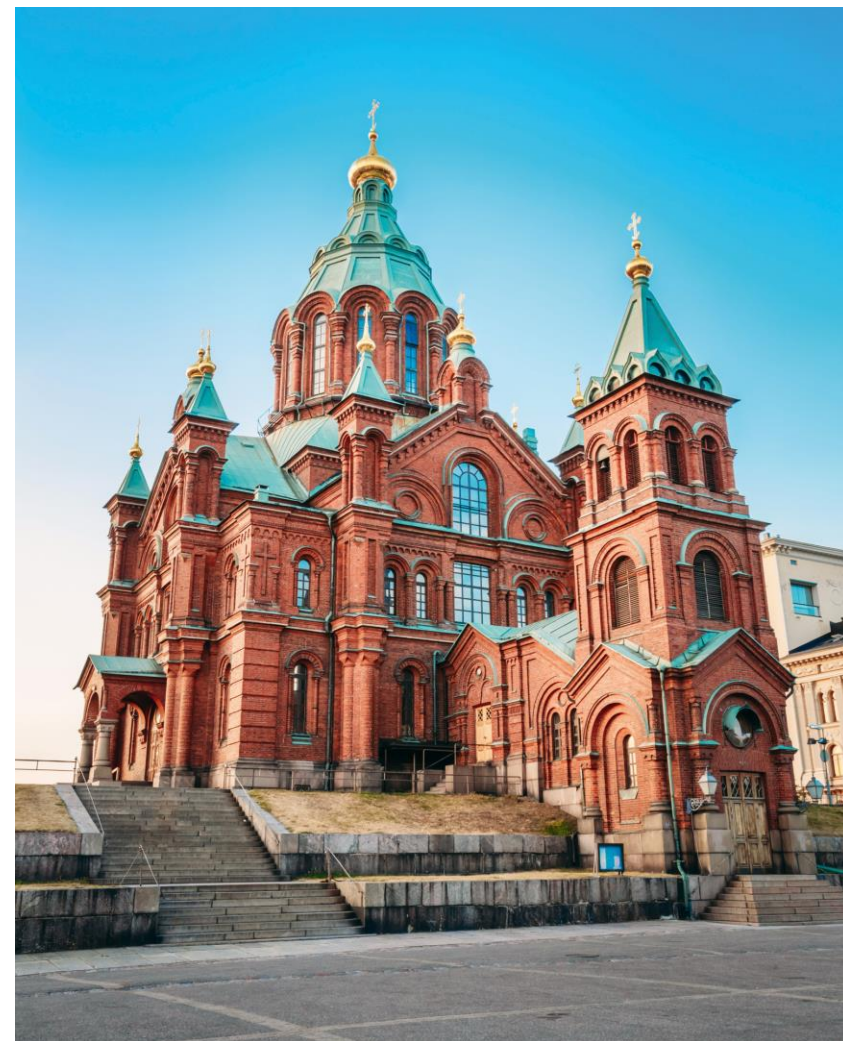
- Ikoninurkkaus ei ole sisustuksellinen elementti vaan perheen rukouksia ja kodissa toimitettavia jumalanpalveluksia (esim. kodinsiunaus) varten varattu paikka.
- Nurkkaus sijaitsee tavallisimmin koillis- tai kaakkoisnurkkauksessa tai talon idänpuoleisella seinustalla.
- Ikoninurkkauksen lähellä tai sen edessä olevalla pöydällä ei tulisi pitää muita kuin uskonnollisia esineitä tai kirkkovuoteen liittyviä asioita (esim. käsiristi, Raamattu, tuohus, lampukka, virpomavitsa).
- Usein ikoninurkkauksen ympärille on Venäjältä Karjalan kautta koko Suomeen levinneen tavan mukaan aseteltu kirjailtu liina eli käsipaikka.
- Karjalassa tultiin kirkkoon pitkien matkojen takaa ja liinaan saatettiin pyyhkiä hikeä otsalta.
- Etsi hakusanalla ”ortodoksinen ikoninurkkaus” kuvia erilaisista kotialttareista.

12. Ortodoksinen kirkko

Ydinsisällöt

Suomen ortodoksinen kirkko tänään

- lakiin perustuva erityisasema kansankirkkona
 - historia ja kulttuurinen merkitys
- n. 60 000 jäsentä (n. 1 %)
 - jäsenmäärä laskenut
- karjalaisia vaikutteita
- osa maailmanlaajuista ortodoksisuutta
- osa suomalaisuutta
 - esim. Suomessa käytössä lännen kirkkokalenteri

Jumalanpalvelukset

- ortodoksisen uskonelämän keskus
- sisältää paljon konkreettisia elementtejä
 - ikonit, suitsukkeet...
- ei soittimia vaan kuoro
- yleensä suomenkielinen

ORTODOKSISEN KIRKON SAKRAMENTIT ELI MYSTEERIT

- kaste
- mirhavoitelu
- ehtoollinen
- rippi
- sairaanvoitelu
- avioliitto
- pappeus

- kastettavalla oltava ainakin yksi kastettavan sukupuolta oleva ortodoksinen kummi
- kasteen yhteydessä mirhavoitelu (~konfirmaatio)
- rippikoulua vastaa kristinoppikoulu → ei konfirmaatiota
- ehtoollinen vain ortodokseille
- avioero sallitaan
- **panhida** = muistojumalanpalvelus kuolleelle

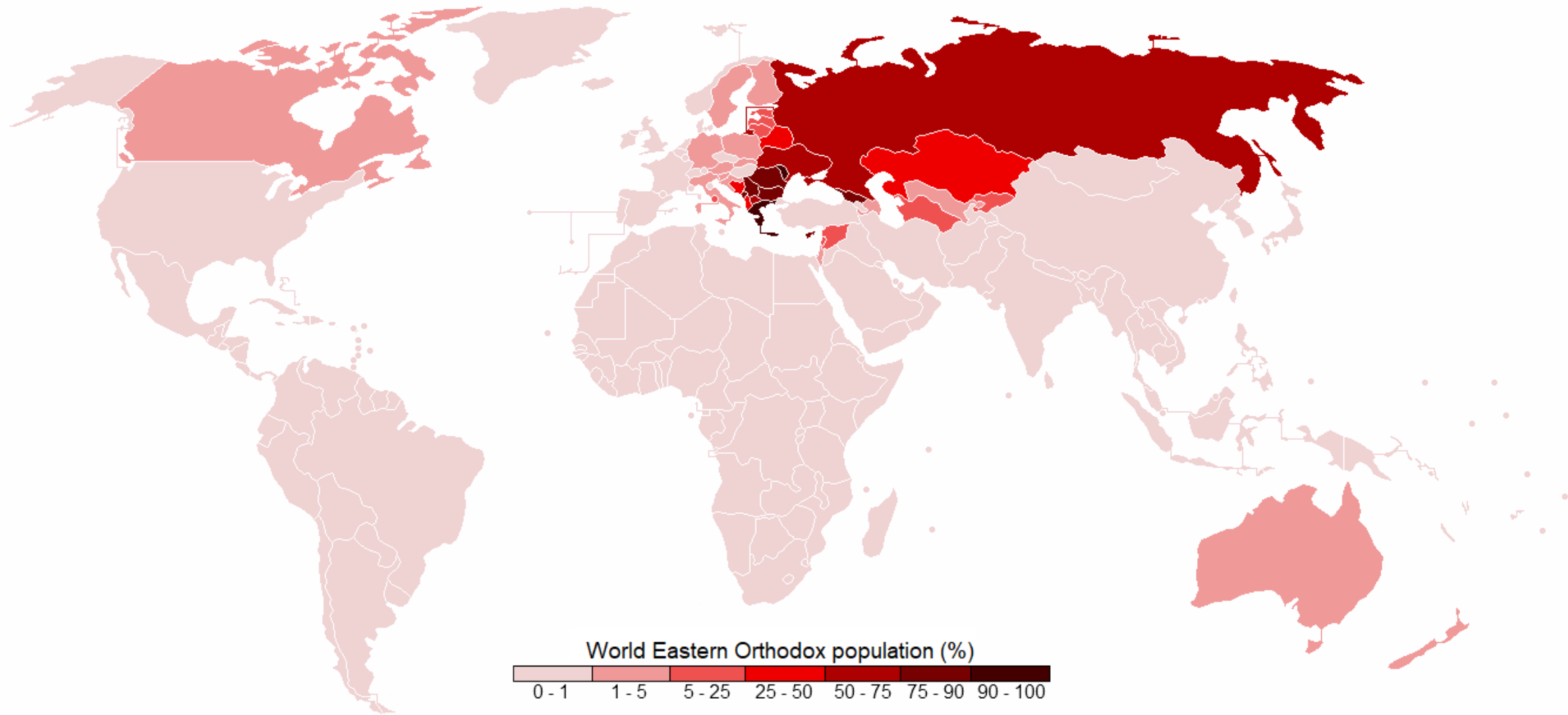
- kaste
- mirhavoitelu
- ehtoollinen
- rippi
- sairaanvoitelu
- avioliitto
- pappeus

Kirkon hallinto ja talous

- kuuluu Konstantinopolin ekumeeniseen patriarkaattiin → [juhlavuosi](#)
- laaja autonomia
- kolme hiippakuntaa: Karjala, Helsinki ja Oulu
- johtaja **arkkipiispa**
 - muita piispoja kutsutaan **metropoliitoiksi**
- hallinto muistuttaa evankelis-luterilaisen kirkon hallintoa
- rahoitetaan pääosin kirkollisverolla

https://en.wikipedia.org/wiki/Eastern_Orthodoxy_by_country

Suhtautuminen ajankohtaisiin kysymyksiin

- opetuksessaan sidoksissa maailmanlaajuiseen ortodoksiseen kirkkoon
- kirkon lainsäädäntö ei saa olla ristiriidassa perustuslain tai kansainvälisten sopimusten kanssa
- kirkko ei hyväksy
 - naispappeutta
 - samaa sukupuolta olevien henkilöiden kirkollista vihkimistä
- ns. **kanonit** ovat jo varhaiskirkon aikaan hyväksytyjä kirkollisia sääntöjä tai lakeja, joiden avulla kirkon oppeja sovelletaan elämänkysymyksiin ja eettisiin ongelmiin.
 - piispainkokous arvioi kanoneita suomalaisessa kontekstissa, mm. avioliitto ortodoksin ja luterilaisen henkilön välillä on sallittu

Muu kirkon toiminta

- seurakunnat järjestävät monenlaista toimintaa
- lapsi- ja nuorisotyöllä pyritään tukemaan ortodoksista identiteettiä
- kirkon järjestöt tukevat seurakuntien työtä
- kaksi luostaria: Uuden Valamon miesluostari ja Lintulan naisluostari

Ortodoksikirkon moninaisuus

- Suomessa toimii myös venäläisiä ortodoksiseurakuntia
 - Moskovan patriarkaatin alaisuudessa
- ukrainalaisista osa kuuluu Moskovan ja osa Konstantinopolin patriarkaatin alaisiin kirkkoihin
 - kiristyneet suhteet heijastuvat myös Suomeen
 - eri kirkkoihin kuuluvat eivät voi rukoilla yhdessä
 - muut kirkot ovat sanoutuneet irti Moskovan patriarkan Venäjän hallintoa tukevasta politiikasta Ukrainan sodassa
- Suomessa on myös orientaaliortodoksisia kirkkoja
 - jäsenet maahanmuuttajia
- jumalanpalveluksia toimitetaan monilla kielillä

Testaa tietosi ortodoksisesta kirkosta

Ovatko väitteet oikein vai väärin?

1. Suomen ortodoksikirkkoon kuuluu noin miljoona jäsentä.
2. Ortodoksikirkon jumalanpalvelukset pidetään aina kreikaksi tai kirkkoslaaviksi, myös Suomessa.
3. Ortodoksisuuden historia Suomessa on melko lyhyt, ja ensimmäiset ortodoksit tulivat tänne vasta reformaation jälkeen 1600-luvulla.
4. Suomen ortodoksinen kirkko kuuluu Moskovan patriarkan alaisuuteen.
5. Suomen ortodoksinen kirkko ei voi tehdä mitään kirkkoaan koskevia päätöksiä Suomessa, vaan kaikki ohjeet tulevat patriarkalta.
6. Suomessa on kaksi ortodoksista luostaria.
7. Ortodoksit hyväksyvät samaa sukupuolta olevien avioliiton.
8. Suomessa on noin 150 ortodoksista seurakuntaa.
9. Ortodoksisiin jumalanpalveluksiin saavat osallistua vain ortodoksit.
10. Suomen ortodoksikirkossa on kymmenen piispaa.

Oikeat vastaukset

1. Suomen ortodoksikirkkoon kuuluu noin miljoona jäsentä. **VÄÄRIN**
2. Ortodoksikirkon jumalanpalvelukset pidetään aina kreikaksi tai kirkkoslaaviksi, myös Suomessa. **VÄÄRIN**
3. Ortodoksisuuden historia Suomessa on melko lyhyt, ja ensimmäiset ortodoksit tulivat tänne vasta reformaation jälkeen 1600-luvulla. **VÄÄRIN**
4. Suomen ortodoksinen kirkko kuuluu Moskovan patriarkan alaisuuteen. **VÄÄRIN**
5. Suomen ortodoksinen kirkko ei voi tehdä mitään kirkkoaan koskevia päätöksiä Suomessa, vaan kaikki ohjeet tulevat patriarkalta. **VÄÄRIN**
6. Suomessa on kaksi ortodoksista luostaria. **OIKEIN**
7. Ortodoksit hyväksyvät samaa sukupuolta olevien avioliiton. **VÄÄRIN**
8. Suomessa on noin 150 ortodoksista seurakuntaa. **VÄÄRIN**
9. Ortodoksisiin jumalanpalveluksiin saavat osallistua vain ortodoksit. **VÄÄRIN**
10. Suomen ortodoksikirkossa on kymmenen piispaa. **VÄÄRIN**